

سعيدہ صادقى - آموزگار پايہ ششم

سیمای خوبان

سال‌ها آرزو داشت بتواند در مزرعه‌ی امام کاظم (علیه‌السلام) مشغول به کار شود. او می‌دانست که آن حضرت درآمد کشاورزی خود را در اختیار فقیران قرار می‌دهد. هنگام ناهار، سفره‌ی بزرگی پهن شده بود و همه‌ی کارگران دور آن نشسته بودند؛ اما کسی دست به غذا نمی‌برد. گویا منتظر کسی بودند. چند لحظه‌ای گذشت که امام با لبخندی بر لب، وارد شد، سلام کرد و کنار سفره نشست.

باورش نمی‌شد! آیا امام با کارگران خود بر سر یک سفره می‌نشیند؟ امام نام خدا را بر زبان آورد و همگی مشغول خوردن غذا شدند. غذا که تمام شد، امام خدا را شکر گفت و سپس رو به کارگران کرد و فرمود: «اگر ممکن است کمی بنشینید، مشکلی پیش آمده است که می‌خواهم درباره‌ی آن با شما مشورت کنم».

او رو به سوی امام کرد و گفت: «آیا شما با این علم و مقام می‌خواهید با ما که **نمونه‌هایی از رفتار امام کاظم (ع) با کارگران خود را بیان کنید؟** کارگیریم، مشورت کنید؟»

با کارگران مهربان و با آنها غذا می‌خوردند
و با آنها در کارها مشورت می‌کردند.

امام کاظم (علیه السلام) با مهربانی نگاهی به او کرد و فرمود: «شاید چیزی که خدا به ذهن شما می‌آورد، راه حلّ این مشکل باشد».

این رفتار، عشق و علاقه‌ی او را به امام بیشتر کرد و تازه فهمید که چرا خداوند ایشان را امام و پیشوای مسلمانان قرار داده است.

ایستگاه فکر

فکر می‌کنید امامان (علیهم السلام) چه ویژگی‌هایی داشتند که خداوند ایشان را پیشوای ما قرار داده است؟ **امامان حتی از خودمان نسبت به ما دلسوزتر و مهربان تر هستند**

بهترین کتاب هدایت و راهنمایی مردم چیست؟

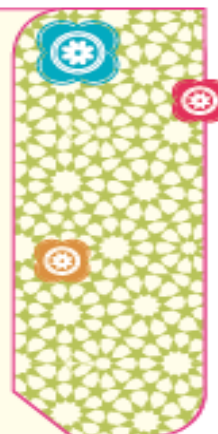
اهل بیت در قرآن

قرآن، کتاب هدایت و راهنمایی مردم است و بهترین راه هدایت، معرّفی الگوهای برتر و انسان‌های نمونه است. در یکی از آیات قرآن می‌خوانیم:

إِنَّمَا يُرِيدُ اللَّهُ لِيُذْهِبَ عَنْكُمُ الرِّجْسَ أَهْلَ الْبَيْتِ وَ
يُطَهِّرَكُم تَطْهِيرًا

همانا خدا اراده کرده است که همه‌ی پلیدی‌ها و ناپاکی‌ها را از شما
اهل بیت دور سازد و شما را پاک و مطهر گرداند.

سوره‌ی احزاب، آیه‌ی ۳۳

اهل بیت چه ویژگی‌هایی دارند؟

اهل بیت پیامبر (علیهم‌السلام) پاک‌ترین انسان‌ها هستند. آنها با رفتار نیک و دوری
از کارهای زشت و ناپسند، پاک شده‌اند و می‌توانند الگوی مسلمانان باشند.
ایشان در برخورد با مردم، بسیار مهربان و خوش اخلاق بودند. خطای دیگران را
به راحتی می‌بخشیدند و آنان را سرزنش نمی‌کردند. با هیچ‌کس مغرورانه سخن
نمی‌گفتند و کسی را با لقب‌های زشت و ناپسند صدا نمی‌زدند. اگر کسی نزد آنان
به غیبت دیگران زبان می‌گشود، جلوی او را می‌گرفتند. با شوخی‌های سالم و مفید،
دیگران را شاد می‌کردند و می‌فرمودند هر کسی مؤمنی را شاد کند، خدا را خشنود
کرده است؛ اما به بهانه‌ی شوخی، کسی را مسخره نمی‌کردند. به فکر دوستان و یاران

خود بودند؛ اگر مسافر بودند، دعای ایشان بدرقه‌ی راهشان بود و اگر بیمار بودند به عیادت آنان می‌رفتند و با سخنان دلگرم‌کننده به آنان امیدواری می‌دادند. ایشان همچنین دانشمندترین و باایمان‌ترین مردم بودند، از هرگونه خطا و اشتباه به دور بودند و مردم را با آگاهی کامل از دستور دین، هدایت و راهنمایی می‌کردند. با ظالمان و ستمگران زمان خود مبارزه می‌نمودند و همگی در این راه تا پای جان ایستادگی می‌کردند.

اینها تنها گوشه‌ای از رفتارهای پسندیده و صفات نیک پیشوایان دینی ماست. همین ویژگی‌ها باعث شد خداوند آنان را پیشوای مسلمانان قرار دهد.

امام به چه معناست؟

«امامت» یکی دیگر از اصول اعتقادی ما است. ما معتقدیم که خداوند، جانشینان پس از حضرت محمد (صلی الله علیه وآله) را نیز تعیین، و از طریق پیامبر به مردم معرفی کرده است. ایشان که دوازده نفرند، با عنوان «امام» شناخته می‌شوند. امام کسی است که به فرمان الهی و با آگاهی کامل از آموزه‌های دین، بعد از پیامبر، رهبری جامعه اسلامی را برعهده می‌گیرد. همه‌ی مسلمانان ایشان را به عنوان امام و رهبر خود پذیرفته‌اند و از دستور ایشان اطاعت می‌کنند.

پیامبر (ص) جانشینان پس از خود را چگونه معرفی می کند؟

پیامبر اسلام (صلی الله علیه وآله) بارها جانشینان و پیشوایان بعد از خود را به مردم معرفی کرده است. در حدیثی از ایشان می‌خوانیم: «جانشین بعد از من، علی و بعد از او دو نوه‌ام، حسن و حسین هستند؛ سپس نه نفر از فرزندان حسین به ترتیب، وصی و جانشین ایشان هستند. آخرین آنها مهدی است که از دید مردم غایب می‌شود».

چرا هر یک از امامان قبل از شهادت، امام خود را معرفی می کرد؟

هر یک از امامان قبل از شهادت، امام بعد از خود را به مردم معرفی می‌کرد تا مردم در تشخیص امام و رهبر خود دچار تردید یا گمراهی نشوند و او چراغ هدایت همه‌ی مردم و پرچم‌دار مبارزه با ظلم حاکمان باشد.

با کمک دوستانتان نام دیگری برای درس بیابید. دلیل انتخاب خود را نیز بگویید.

بین و بگو

هر یک از این تصویرها با کدامیک از ویژگی‌های اهل بیت (علیهم‌السلام) ارتباط دارد؟
با ایمان و مخلص بودن حتی در شرایط زندان

خوش رفتاری با مردم

هدایت و راهنمایی مردم مهربانی

تدبّر کنیم

امام علی (علیه السلام) می‌فرماید:

مَنْ أَحَبَّنَا فَلْيَعْمَلْ بِعَمَلِنَا

هر کس ما را دوست دارد،
پس شبیه ما عمل می‌کند.

با توجه به معنای این حدیث، در موارد زیر بهترین برخورد چیست؟

- ❁ کسی شما را مسخره می‌کند یا به شما ناسزا می‌گوید. شما از دست او خیلی ناراحت و عصبانی هستید و تصمیم می‌گیرید...
حرف های او را نشنیده بگیرم و در یک فرصت مناسب با او صحبت کنم و او را متوجه اشتباهش کنم
- ❁ در بازی، دوستان ناخواسته به شما برخورد می‌کند. روی زمین می‌افتید و پایتان زخمی می‌شود. به سرعت بلند می‌شوید، به طرف او می‌روید و ...
او را متوجه این حرکت می‌کنم و گذشت می‌کنم
- ❁ یکی از صمیمی‌ترین دوستانتان در حضور شما از دیگران بدگویی می‌کند؛ شما...
به او می‌گویم به این صحبت‌ها ادامه ندهد زیرا این کار خوب نیست

نام امامان عزیزمان را به ترتیب بنویسید و جاهای خالی را پر کنید.

آنچه درباره‌ی ایشان می‌دانیم

امامان عزیز ما ...

همسر حضرت فاطمه (س) و پدر امام حسن و حسین (ع)
 فرزند امام علی (ع) و توسط همسرشان به شهادت رسیدند.
 فرزند دوم امام علی (ع) و در کربلا به شهادت رسیدند.
 فرزند امام حسین (ع) و به خاطر سجده‌های طولانی معروف شدند.
 فرزند امام سجاد (ع) و به خاطر دانش زیاد به باقرالعلوم معروف شدند.
 فرزند امام باقر (ع) و به شاگرد پروری معروف بودند.
 فرزند امام صادق (ع) و به کاظم معروف بودند.

- امام اول: ..... علی (ع)
- امام دوم: ..... حسن (ع)
- امام سوم: ..... حسین (ع)
- امام چهارم: ..... سجاد (ع)
- امام پنجم: ..... محمد باقر (ع)
- امام ششم: ..... جعفر صادق (ع)
- امام هفتم: ..... موسی کاظم (ع)
- امام هشتم: ..... رضا (ع)
- امام نهم: ..... محمد تقی (ع)
- امام دهم: ..... علی نقی (ع)
- امام یازدهم: ..... حسن عسکری (ع)
- امام دوازدهم: ..... مهدی (ع)

فرزند امام کاظم (ع) و به دست مامون به شهادت و در مشهد دفن شدند.
 فرزند امام جواد (ع) و به هادی و نقی معروف شدند.
 فرزند امام هادی (ع) و در سامرا به شهادت رسیدند.
 فرزند امام حسن عسکری (ع) و آخرین امام شیعیان هستند.

- به نظر شما، ما چه وظایفی نسبت به امامان مهربانمان داریم؟
- ✿ سعی کنیم با مطالعه‌ی **زندگی آنها آشنا شویم و مانند آنها زندگی کنیم.**
  - ✿ در برگزاری مراسم جشن میلاد یا مراسم عزاداری شهادت ایشان **شیرکت کنیم.**
  - ✿ در صورت امکان، زیارت **آن ها برویم.**
  - ✿ در زندگی **از ایشان یاری بجویم.**

به کمک دوستانتان در گروه، حدیثی از اهل بیت (علیهم‌السلام) که برای شما دلنشین بوده است، انتخاب کنید؛ آن را با خطّ خوش بنویسید. سپس تزیین و در کلاس نصب کنید.

تحقیق کنید

داستان‌هایی از زندگی امامان (علیهم‌السلام) را از کتاب «داستان راستان» نوشته‌ی دانشمند شهید مرتضی مطهری، انتخاب کنید و در کلاس برای دوستانتان بخوانید.

ای پروردگار من!

مرا به راه امامان معصوم هدایت کن؛ به راه آنان که، چه توانگر بودند
و چه تنگ دست، همواره بخشنده بودند.
ای بهترین هدایت کننده! تو که امامان را از هر ناپاکی، پاک گردانیدی،
محبت آنان را در دل من قرار بده و آنان را از من راضی گردان.

خداوندا!

کلمه کن در راه رضای آنان که رضای توست، بگو شم.

آمین

برگرفته از کتاب «خدای من»،
نوشته‌ی فریبا کلهر

۱- کتاب راهنمایی و هدایت مردم چیست؟ **جواب:** قرآن

۲- بهترین راه هدایت بشر چیست؟ **جواب:** معرفی الگوهای برتر و انسان های نمونه

۳- نام دیگر آیه ی ۳۳ سوره ی احزاب چیست؟ **جواب:** آیه ی تطهیر

۴- معنی و مفهوم آیه ی « انما يريد الله ليذهب عنكم الرجس اهل البيت و يطهركم تطهيرا » چیست؟ **جواب:** « همانا خدا اراده کرده است که همه ی پلیدی ها و ناپاکی ها را از شما اهل بیت دور سازد و شما را پاک و مطهر کند. » - بیانگر پاکی و معصومیت ۱۴ معصوم و امامان

۵- کدام امام هنگام مسافرت خویشاوندی خود را با پیامبر(ص) بازگو نمی کرد؟ **جواب:** امام سجاد (ع)

۶- آیه ی تطهیر چیست؟ **جواب:** « انما يريد الله ليذهب عنكم الرجس اهل البيت و يطهركم تطهيرا »
همانا خدا اراده کرده که همه پلیدی ها و ناپاکی ها را از شما اهل بیت دور سازد و شما را پاک و مطهر گرداند

۷- چرا خداوند در قرآن امامان بزرگوار را مورد ستایش قرار داده است؟ **جواب:** چون مهربان و خوش اخلاق بودند. خطای دیگران را به راحتی می بخشیدند. از کسی کینه به دل نمی گرفتند. اشتباهات مردم را به رخ آنان نمی کشیدند و آنان را سرزنش نمی کردند....

۸- وظیفه ی مادر برابر امامان چیست؟ **جواب:** اطاعت

۹- معنی اصلی و مبارک امامان را بنویسید. **جواب:** مقامی الهی به معنی رهبری و پیشوایی در امور دین و دنیا .

۱۰- امام کاظم (ع) بعد از صرف غذا چه کردند؟ **جواب:** بعد از پایان غذا، امام خدا را شکر گفت و سپس رو به کارگران کرد و فرمود: اگر ممکن است کمی بنشینید، مشکلی پیش آمده که می خواهم در مورد آن با شما مشورت کنم.

۱۱- امام کاظم (ع) دلیل مشورت خود با کارگران را چگونه بیان کردند؟ **جواب:** امام کاظم درباره دلیل مشورت خود با کارگران به آنها فرمود شاید خدا به ذهن شما چیزی بیاورد که راه حل این مشکل باشد.

۱۲- خدا در قرآن درباره خصوصیات اهل بیت چه فرموده است؟ **جواب:** همانا خدا اراده کرده که همه پلیدی ها و ناپاکی ها را از شما اهل بیت دور سازد و شما را پاک و مطهر گرداند.

۱۳- اهل بیت دارای چه خصایل اخلاقی بودند چند مورد را بنویسید؟ **جواب:** آنان مهربان و خوش اخلاق بودند. خطای دیگران را به راحتی می بخشیدند. از کسی کینه به دل نمی گرفتند اشتباهات مردم را به رخ آنان نمی کشیدند و آنان را سرزنش نمی کردند. اگر هم از عیب کسی خبردار می شدند، آن را می پوشانیدند. به خاطر خویشاوندی با پیامبر (صلی الله علیه و آله) امتیاز ویژه ای برای خود در نظر نمی گرفتند و بر مردم فخر فروشی نمی کردند و ...

پایان درس ششم

طبیعت بهترین معلم کودکانه